

VESTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 29. januar 2021

Sag BS-44725/2018-VLR
(7. afdeling)

Vejdirektoratet
(advokat Sarah Jano og advokat Stig Grønbæk Jensen)

mod

TDC NET A/S
(advokat Søren Christian Christensen)

Landsdommerne Jens Hartig Danielsen, Eva Staal og Lasse K. Svensson (kst.) har deltaget i sagens afgørelse.

Sagen er anlagt ved Retten i Horsens den 14. februar 2018. Ved kendelse af 16. november 2018 er sagen henvist til behandling ved landsretten efter retsplejelovens § 226, stk. 1.

Sagen har været behandlet af Statsekspropriationskommissionen for Jylland, der afsagde kendelse den 23. november 2016, og af Taksationskommissionen for Nord- og Midtjylland, der den 30. august 2017 sendte sin kendelse til parterne.

Påstande

Sagsøgeren, Vejdirektoratet, har nedlagt følgende påstande:

1. TDC NET A/S skal anerkende, at TDC NET A/S skal afholde udgifterne forbundet med gennemførelsen af ledningsarbejder i forhold til ledningen benævnt item nr. TDC122 i aftale om den tekniske løsning af november 2014 ind-

gået mellem TDC NET A/S og Vejdirektoratet i forbindelse med Vejdirektoratets etablering af Holstebromotorvejen.

2. TDC NET A/S skal anerkende, at ledning benævnt item nr. TDC133 i aftale om den tekniske løsning af november 2014 indgået mellem TDC NET A/S og Vejdirektoratet i forbindelse med Vejdirektoratets etablering af Holstebromotorvejen efter motorvejsprojektets gennemførelse er omfattet af vejlovens gæstprincip for så vidt angår den del af ledningen, der fremover er placeret i offentligt vejareal.

De nedlagte påstande er sideordnede.

TDC NET A/S har påstået frifindelse.

Sagen er blevet behandlet sammen med sagerne BS-44722/2018-VLR, BS-30445/2019-VLR og BS-44723/2018-VLR.

Sagsfremstilling

Ved lov nr. 1608 af 26. december 2013 blev lov om anlæg af Holstebromotorvejen vedtaget. Holstebromotorvejen er en 39 km lang motorvej mellem Holstebro og Herning.

I forbindelse med etableringen af motorvejen var det nødvendigt at gennemføre ledningsarbejder i forhold til blandt den i sagen omhandlede ledning TDC 122, og arbejdet i forbindelse med dette kostede samlet 141.876,54 kr. Der er indtil videre ikke udført arbejde på ledningen TDC 133, men sagen angår dennes status.

Vejdirektoratet og TDC NET A/S var enige om, hvilke tekniske løsninger, der skulle udføres på de enkelte ledninger som følge af motorvejsprojektets gennemførelse, og der blev indgået aftaler herom i november 2014 for så vidt angik strækningen mellem Aulum og Snejbjerg. Parterne var uenige om, hvem der skulle betale for ledningsarbejderne, og parterne indgik i september 2016 en refusionsaftale.

TDC 122 er et telekabel omfattet af en deklARATION, der er tinglyst den 27. juli 2000, mens TDC 133 er et kabelrør omfattet af en deklARATION, der er tinglyst den 26. november 2001.

DeklARATIONerne er stiftet på privatretligt grundlag.

Ved deklARATIONen tinglyst den 27. juli 2000 på bl.a. matr.nr. 4 a, Over Simmelkær, Simmelkær der er blevet berørt af motorvejsprojektet, opnåede Tele Danmark A/S vedrørende TDC 122 følgende rettighed:

"Undertegnede lodsejer(e) meddeler herved på egne og efterfølgende ejeres vegne Tele Danmark A/S ret til på den mig/os tilhørende ejendom(me) med omstående matr. nr. at have kabler liggende i jorden i tracé som vist på vedhæftede kortskitse. Tele Danmark har endvidere ret til senere at lægge flere kabler i ovennævnte tracé mod at betale erstatning, herunder servituterstatning, efter landsaftalens regler."

Ved deklarationen tinglyst den 26. november 2001 på bl.a. matr.nr. 10 A m.fl., Tanderup Hgd., Studsgård, der er blevet berørt af motorvejsprojektet, opnåede Tele Danmark A/S vedrørende TDC 133 følgende rettighed:

"Undertegnede lodsejer(e) meddeler herved på egne og efterfølgende ejeres vegne Tele Danmark A/S ret til den på mig/os tilhørende ejendom(me) med omstående matr. nr. at nedlægge - i én og samme arbejds gang 0 telekabel og 1 kabelrør i jorden i tracé som vist på vedhæftede kortskitse. Tele Danmark har ret til senere at etablere telekabler i kabelrørene, men ikke ret til at nedlægge nye kabler i tracéet ved pløjning eller gravning."

Det fremgår videre af deklARATIONERNE, at Tele Danmark i tjenesteanliggende skal have fri og uhindret adgang til kablerne med værktøj og materiel. Så vidt muligt skal ejeren af ejendommen adviseres forinden, og vedkommendes anvisninger vedrørende færdsel på ejendommen skal efterkommes. Der ydes erstatning for eventuelle skader.

Om arealejernes færdsel og arbejde på arealet er det anført i deklARATIONERNE, at kablerne er nedlagt i en dybde på 110 cm, og idet den nødvendige sikkerhedsmargin udgør 50 cm, kan jorden omkring kablerne frit bearbejdes med markredskaber, der ikke går dybere end 60 cm. Ved arbejde i nærheden af kablerne i større dybde, f.eks. grubning, dræning, plantning af træer, opførelse af bygninger og dermed forbundne jordarbejder, hvorved der kan være fare for en beskadigelse af kablerne, skal arbejdet anmeldes til Tele Danmark senest henholdsvis 8 og 5 dage før det påbegyndes. Tele Danmark vil i givet fald for egen regning træffe de nødvendige foranstaltninger til sikring af kablerne.

Om betaling af erstatning til arealejerne fremgår det af deklARATIONEN for TDC 122:

" Tele Danmark yder erstatning for eventuelle skader i forbindelse med fremføring af kablerne, herunder skader på ledningsanlæg, dræn og hegn.

...

Beskadiges et af deklARATIONEN omfattet kabel, erstatter skadevolder Tele Danmarks udgifter til udbedring af skaden i overensstemmelse med dansk rets almindelige regler. Er skaden forvoldt af ejeren eller forpagteren af arealet eller af en person, der handler på disses vegne og ansvar, begrænses Tele Danmarks erstatningskrav til det beløb arealejer har fået udbetalt i servituterstatning, og til maksimalt kr. 10.000 ..."

Det fremgår deklARATIONEN for TDC 133 blandt andet:

"Tele Danmark betaler servituterstatning i forbindelse med underskrift på nærværende deklARATION. Erstatningen dækker retten til at have kabler og kabelrør liggende, til senere at etablere kabler i de nedlagte kabelrør og til uhindret adgang i tjenesteanligger.

Tele Danmark yder erstatning for skader ved nedlægning af kabler og kabelrør, ved senere etablering af kabler i kabelrør, og ved andet efterfølgende arbejde med kabler og kabelrør. Udgifterne ved udbedring af skader, som først kommer for dagen på et senere tidspunkt, erstattes ligeledes, såfremt skaderne er forvoldt ved arbejde med kabler og kabelrør. Skaderne skal anmeldes til og besigtiges af Tele Danmark, forinden reparation foretages.

...

Beskadiges en af deklARATIONEN omfattet teleledning, erstatter skadevolder Tele Danmarks udgifter til udbedring af skaden i overensstemmelse med dansk rets almindelige regler. Er skaden forvoldt af enten ejeren eller forpagteren af arealet eller af en person, der handler på disses vegne og ansvar, begrænses Tele Danmarks erstatningskrav til det beløb arealejer har fået udbetalt i servituterstatning, og til maksimalt kr. 10.000. Ansvarsbegrænsningen bortfalder, hvis skaden er forvoldt ved grov uagtsomhed. Ansvarsbegrænsningen gælder ikke for skader forvoldt af maskinstationer eller entreprenører, der bestilles til at udføre arbejde for lodsejer/forpagter."

TDC har i form af udbetalingsbilag fremlagt dokumentation for, at der i forbindelse med ledningernes anbringelse er udbetalt erstatning til arealejerne.

Vedrørende ledning TDC 122 fremgår det således af

1) udbetalingsbilag, at der er udbetalt i alt 6.718,09 kr. i erstatning til ejeren af matr.nr. 11 Ørnghoved, Herning Jorder opgjort som henholdsvis 3.223 kr. i engangserstatning og 3.495,09 kr. i erstatning pr. løbende meter kabel (339 meter x 10,31 kr.), samt af

2) udbetalingsbilag, at der er udbetalt i alt 4.810,74 kr. i erstatning til ejeren af matr. nr. 17 Ørnhoved, Herning Jorder opgjort som henholdsvis 3.223 kr. i engangserstatning og 1.587,74 kr. i erstatning pr. løbende meter kabel (154 meter x 10,31 kr.).

Vedrørende ledning TDC 133 fremgår det af

- 1) udbetalingsbilag, at der er udbetalt i alt 5.363,73 kr. i erstatning til ejeren af matr. nr. 16a Snejbjerg By, Snejbjerg opgjort som henholdsvis 3.316 kr. i engangserstatning og 2.047,73 kr. i erstatning pr. løbende meter kabel (193 meter x 10,61 kr.),
- 2) af udbetalingsbilag, at der er udbetalt i alt 8.419,41 kr. i erstatning til ejeren af matr. nr. 19b og 19k Snejbjerg By, Snejbjerg opgjort som henholdsvis 3.316 kr. i engangserstatning og 5.103,41 kr. i erstatning pr. løbende meter kabel (481 meter x 10,61 kr.), og
- 3) af udbetalingsbilag, at der er udbetalt i alt 7.103,77 kr. i erstatning til ejeren af matr. nr. 16a Snejbjerg By, Snejbjerg) opgjort som henholdsvis 3.316 kr. i engangserstatning og 3.787,77 kr. i erstatning pr. løbende meter kabel (357 meter x 10,61 kr.).

For de takserende myndigheder henviste TDC til, at erstatningsfastsættelsen er sket i overensstemmelse med landsaftalerne på teleforsyningsområdet, og TDC fremlagde landsaftalerne for de år, hvor de i sagen omhandlede ledninger er etableret, dvs. for ledning TDC 122 landsaftalen for 2000 og for TDC 133 landsaftalen for 2001.

I landsaftalerne fra 2000/2001, som TDC henviste til under sagens behandling ved de takserende myndigheder, fremgår det om erstatningsbetaling, at:

"Ved placering af teleledninger i landbrugsjord/ved fremføring af telekabler gennem privat jord pålægges der ejendommen en servitut i form af den som bilag 2 viste deklaration.

For anbringelse af teleledninger/telekabler og servitutpåleggelse ydes der en engangserstatning, bestående af et grundbeløb og et beløb pr. lb. meter kabelrende."

I det i landsaftalerne omtalte bilag 2, deklaration, fremgår det blandt andet:

"Tele Danmark betaler servituterstatning i forbindelse med underskrift på nærværende deklaration. Erstatningen dækker retten til at have kabler og kabelrør liggende, til senere at etablere kabler i de nedlagte kabelrør og til uhindret adgang i tjenesteanliggender."

Sagens behandling ved de takserende myndigheder

Statsekspropriationskommissionen for Jylland har i kendelse af 23. november 2016 fundet, at anlægsmyndigheden skulle afholde udgifterne til ledningsomlægningerne med følgende begrundelse:

"TDC 122

Det fremgår af sagen, at der er tinglyst en deklaration vedrørende ledningen på ejendommen (deklaration af 27. juli 2000).

Som bilag til deklarationen er vedlagt skema/fakturabilag vedrørende udbetaling af erstatning.

Det fremgår ikke udtrykkeligt af deklarationen, at der er ydet erstatning for placeringen af ledningen på arealet. Dog fremgår det af deklarationens andet afsnit, at ledningsejeren har ret til på et senere tidspunkt, at lægge flere kabler i ovennævnte tracé "*... mod at betale erstatning, herunder servituterstatning, efter landsaftalens regler.*"

Videre fremgår det af deklarationens sjette afsnit, at "*... Tele Danmarks erstatningskrav (begrænses) til det beløb arealejer har fået udbetalt i servituterstatning ...*"

Da det af ordlyden af deklarationen fremgår, at ledningsejeren skal betale servituterstatning for nedlæggelse af yderligere ledninger på ejendommen, har kommissionen lagt til grund, at ledningsejeren også har betalt servituterstatning for placeringen af den af sagen omhandlede oprindelige ledning på ejendommen. Dette understreges også af ordlyden af deklarationen, hvorefter et eventuelt erstatningsansvar begrænses til det beløb, som ledningsejeren har fået udbetalt i servituterstatning.

Af det fremlagte bilag, fakturabilag, fremgår det, at der er ydet erstatning til ejeren af ejendommen berørt af det omhandlede ledningstracé, samt at erstatningen er opdelt i dels et engangsbeløb samt et beløb pr. løbende meter for ledningen, og herudover særskilt en erstatning for dels afgrødeerstatning og for eksempelvis hegn og strukturskader.

På baggrund af ovenstående i forhold til ordlyden af deklarationen samt det fremlagte bilag vedrørende opgørelse af erstatningen har kommissionen fundet, at der i sagen er ydet vederlag for placeringen af ledningen på ejendommen.

Det fremgår af den ovennævnte dom i Vintapperrampesagen, flertallets afgørelse, blandt andet, "*Navnlig når henses til at ledningsejeren ikke har betalt arealejeren for at påtage sig indskrænkninger i benyttelsen af arealet, finder vi, at det ikke af deklarationen kan udledes, at arealejeren har påtaget sig en be-*

grænsning i adgangen til at ændre anvendelsen af arealet, selv om dette måtte medføre, at ledningen skal flyttes." Videre angiver Højesteret, "Når arealejeren ikke har modtaget et vederlag, må aftaler om anbringelse af ledninger på et areal som udgangspunkt undergives en indskrænkende fortolkning i lighed med gaveløfter."

Af det citerede fremgår det, at vederlaget, såfremt et sådan er betalt, så indgår dette i vurderingen af, om gæsteprincippet er fraveget.

Der er således ikke grundlag for at konkludere, at blot fordi der er betalt et beløb, så er gæsteprincippet fraveget. Afgørende for en vurdering af, om gæsteprincippet er fraveget, er således en fortolkning af deklARATIONEN, hvori indgår som fortolkningsmoment, at der er ydet en erstatning.

På baggrund af deklARATIONENS ordlyd og de restriktioner, som deklARATIONEN medfører i arealejerens brug af arealet samt herunder det forhold, at ledningsejeren har betalt et vederlag i forbindelse med placeringen af ledningen på ejendommen, finder kommissionen, at ledningsejeren har løftet bevisbyrden for, at ledningen er beliggende på ejendommen på vilkår bedre end gæstevilkår. Anlægsmyndigheden skal således afholde udgifterne forbundet med ledningsomlægningen.

Kommissionen har ikke fundet, at det forhold, at det af deklARATIONEN fremgår, at ledningsejeren for egen regning vil træffe de fornødne foranstaltninger til sikring af kablet ved arealejerens arbejder i nærheden af kablet, kan føre til et andet resultat.

Kommissionen har i den forbindelse lagt afgørende vægt på, at deklARATIONEN forholder sig til tiltag, hvormed ledningsejer for egen regning skal sikre kablet ved arbejder i nærheden af kablet og ikke i forhold til egentlige ledningsarbejder på kablet som følge af arealejerens ændrede anvendelse af arealet.

I forhold til det af ledningsejeren anførte angående en eventuel ændring af en administrativ praksis hos anlægsmyndigheden skal kommissionen bemærke, at kommissionen arbejder uafhængigt af anlægsmyndigheden og således ikke er bundet af en eventuel administrativ praksis hos anlægsmyndigheden. Kommissionen har således ikke forholdt sig til spørgsmålet i forbindelse med sagens afgørelse.

....

TDC 133

Det fremgår af sagen, at der er tinglyst en deklARATION vedrørende ledningen på ejendommen (deklARATION af 26. november 2001).

Som bilag til deklARATIONEN er vedlagt skema/fakturabilag vedrørende udbetaling af erstatning.

Det fremgår af deklARATIONEN, at der er ydet servituterstatning i forbindelse med underskrift af deklARATIONEN, og at denne erstatning dækker retten til at have kabler og kabelrør liggende samt til senere at etablere kabler i de nedlagte kabelrør og til uhindret adgang i tjenesteanligger.

Af det fremlagte bilag, fakturabilag, fremgår det, at der er ydet erstatning til ejeren af ejendommen berørt af det omhandlede ledningstracé, samt at erstatningen er opdelt i dels et engangsbeløb samt et beløb pr. løbende meter for ledningen, og herudover særskilt en erstatning for dels afgrøderstatning og for eksempelvis opgravning for dræn.

På baggrund af ovenstående i forhold til ordlyden af deklARATIONEN samt det fremlagte bilag vedrørende opgørelse af erstatningen, har kommissionen fundet, at der i sagen er ydet vederlag for placeringen af ledningen på ejendommen.

Det fremgår af den ovennævnte dom i Vintapperrampesagen, flertallets afgørelse, blandt andet, *"Navnlig når henses til at ledningsejeren ikke har betalt arealejeren for at påtage sig indskrænkninger i benyttelsen af arealet, finder vi, at det ikke af deklARATIONEN kan udledes, at arealejeren har påtaget sig en begrænsning i adgangen til at ændre anvendelsen af arealet, selv om dette måtte medføre, at ledningen skal flyttes."* Videre angiver Højesteret, *"Når arealejeren ikke har modtaget et vederlag, må aftaler om anbringelse af ledninger på et areal som udgangspunkt undergives en indskrænkende fortolkning i lighed med gaveløfter."*

Af det citerede fremgår det, at vederlaget, såfremt et sådan er betalt, indgår i vurderingen af, om gæsteprincippet er fraveget. Der er således ikke grundlag for at konkludere, at blot fordi der er betalt et beløb, så er gæsteprincippet fraveget. Afgørende for en vurdering af, om gæsteprincippet er fraveget, er således en fortolkning af deklARATIONEN, hvori indgår som fortolkningsmoment, at der er ydet en erstatning.

På baggrund af deklARATIONENS ordlyd og de restriktioner, som deklARATIONEN medfører i arealejerens brug af arealet samt det forhold, at ledningsejeren har betalt et vederlag i forbindelse med placeringen af ledningen på ejendommen, finder kommissionen, at ledningsejeren har løftet bevisbyrden for, at ledningen er beliggende på ejendommen på vilkår bedre end gæstevilkår. Anlægsmyndigheden skal således afholde udgifterne forbundet med ledningsomlægningen.

Kommissionen har ikke fundet, at det forhold, at det af deklarationen fremgår, at ledningsejeren for egen regning vil træffe de fornødne foranstaltninger til sikring af kablet ved arealejerens arbejder i nærheden af kablet, kan føre til et andet resultat.

Kommissionen har i den forbindelse lagt afgørende vægt på, at deklarationen forholder sig til tiltag, hvormed ledningsejer for egen regning skal sikre kablet ved arbejder i nærheden af kablet og ikke i forhold til egentlige ledningsarbejder på kablet som følge af arealejerens ændrede anvendelse af arealet.”

Taksationskommissionen for Nord- og Midtjylland har begrundet stadfæstelsen den 9. juni 2017 af Statsekspropriationskommissionens kendelse på denne måde:

”Højesteret har i nyere domme (f.eks. U2009.2978H og U2015.2854H) konsekvent anvendt følgende formulering vedrørende gæsteprincippet:

”Gæsteprincippet er betegnelsen for en udfyldende regel, der finder anvendelse i tilfælde, hvor der uden vederlag er givet tilladelse til at anbringe en ledning på en ejendom. Reglen indebærer, at ledningsejeren som ”gæst” skal bære ledningsarbejder, der er nødvendiggjort af arealejerens ændrede benyttelse af det areal, hvor ledningen er anbragt.”

Som det fremgår, er der tale om en udfyldende regel, dvs. en regel, der gælder, hvis ikke andet er aftalt, herunder fremgår af deklamationer eller servitutter, eller på anden måde bestemt.

Som det ligeledes fremgår, er det efter Højesterets opfattelse væsentligt, om der er betalt vederlag, ligesom det skal bemærkes, at Højesteret alene anvender udtrykket ”givet tilladelse til at anbringe en ledning på en ejendom”, hvilket må forstås som accept af, at en ledning føres hen over ejendommen (typisk i et ledningstracé). Højesteret nævner ikke andre kriterier som f.eks., at der er givet særskilt erstatning for et servitutareal/ deklara-tionsareal ved siden af ledningstracéet.

Det er taksationskommissionens almindelige indtryk, at Højesteret med den citerede formulering har tilsigtet at give gæsteprincippet et klart og enkelt indhold, som gør princippet nemt at håndtere og velegnet til at bringe klarhed i tvivlssituationer.

I dommen U2015.2854H undersøger Højesterets flertal, om deklarationen kan fortolkes således, at den indebærer en fravigelse af gæsteprincippet,

men kommer til, at dette ikke er tilfældet, bl.a. fordi aftaler om anbringelse af ledninger på et areal som udgangspunkt må undergives en indskrænkende fortolkning, når arealejeren ikke har modtaget vederlag.

Med disse bemærkninger tiltræder taksationskommissionen ekspropriationskommissionens kendelse med tilhørende begrundelse.”

Forklaring

Henrik Vinther Jensen har forklaret, at han tidligere har arbejdet i TDC i 42 år. Han stoppede i 2016 og arbejder nu som entreprenør. I TDC arbejdede han blandt andet med etablering af kabler til lyslederanlæg og som afdelingsleder, hvor han beskæftigede sig med udbud af kontrakter, og han repræsenterede TDC i forhandlinger med landbrugets organisationer. Herunder deltog han sammen med folk fra Telia i de årlige møder, hvor også landsaftalerne om lægning af kabler blev forhandlet. Hvis der ikke var en aftale, ville de være nødt til at foretage ekspropriation eller løse problemet ved voldgift. Han har ikke selv oplevet, at de var nødt til at ekspropriere. Han var med til at forhandle landsaftalerne i perioden fra 2000 til 2016. Oplæggene til aftalerne kom fra landbruget. De indførte i 2006 en ny formulering af deklARATIONEN vedrørende arbejde i nærheden af teleledninger. Når det heri blev anført: *”Såfremt bearbejdningen af jorden sker til byggeri til landbrugsmæssige formål, flytter eller sikrer TDC/Telia teledningerne for egen regning”* var det noget de indvilligede i, da deres ledninger sjældent nedlægges i nærheden af bygninger. Justeringen af priser fulgte nærmest en indeksregulering. DeklARATIONERNE i denne sag var for at passe på kablerne. Grubning er løsning af jord i en større dybde end normalt og skal opfattes som en konkret anvisning om at passe på.

Anbringender

Vejdirektoratet har anført, at de omtvistede ledninger er omfattet af gæsteprincippet, hvorfor betalingsforpligtelsen for udgifter til såvel gennemførte som eventuelle senere ledningsarbejder i forbindelse med etablering af Holstebro-motorvejen påhviler ledningsejer.

TDC er ved de omhandlede ledningsdeklARATIONER ikke tillagt rettigheder, der rækker ud over ledningsejerens almindelige tilstedeværelsesret og det retsforhold, der allerede følger af gæsteprincippet. TDC har derfor ikke med henvisning til de udbetalte erstatninger og landsaftalesystemet godtgjort, at der for så vidt angår de omtvistede ledninger er betalt en erstatning, der angår en fravigelse af gæsteprincippet.

LedningsdeklARATIONERNE for de omtvistede ledninger giver tilladelse for TDC til at anbringe ledninger og ret til at foretage eftersyn og vedligeholdelse af disse, og der etableres ikke et deklARATIONAREAL (servitutbælte) i forbindelse med etableringen.

Arealejeren er ud over visse begrænsninger i arbejdet i nærheden af ledningerne og forpligtelsen til at anmelde sådant arbejde ikke pålagt rådighedsbegrænsninger i anvendelsen af arealet.

Da ledningsdeklarationerne hermed giver TDC en svagere retsstilling end den, der blev behandlet i sagen om Vintapperrampen (UfR 2015.2854H), som Højesterets flertal fandt var en beskyttelsesdeklaration, der ikke indebar en fravigelse af gæsteprincippet, må det føre til, at gæsteprincippet ikke er fraveget.

Den omstændighed at arealejeren har modtaget vederlag i forbindelse med ledningernes anbringelse, kan ikke føre til et andet resultat, da erstatningen ikke er ydet for en pålagt rådighedsindskrænkning.

Ledningsdeklarationerne i nærværende sag giver efter ordlyden TDC en svagere retsstilling end ledningsdeklarationen behandlet i Vintapperrampesagen, der har givet Vejdirektoratet anledning til at revurdere tidligere praksis for håndtering og fortolkning af ledningsdeklarationer. Det er derfor uden betydning, hvorledes Vejdirektoratet tidligere – og før dommen i Vintapperrampesagen – har ageret i lignende tilfælde.

TDC NET A/S har anført, at den ydede erstatning er for den pålagte rådighedsindskrænkning, der følger af servitutten i deklARATIONEN, der medfører en fravigelse af gæsteprincippet.

Erstatningen er fastsat efter landsaftalerne, der udgør et alternativ til ekspropriation efter Lov om graveadgang og ekspropriation m.v., hvor det statueres, at der ved ledningers anbringelse er tale om en fravigelse af gæsteprincippet. Retsstillingen bør derfor være den samme, uanset om den tinglyste deklARATION har sit udspring i ekspropriation eller i aftale.

Det har i den forbindelse ikke betydning, om der er udlagt et deklARATIONSAREAL (servitútbælte) eller ej, da dette er begrundet i praktiske hensyn.

Sagen adskiller sig således fra den, der var til påkendelse i sagen om Vintapperrampen (UfR 2015.2854H), da deklARATIONERNE INDEBÆRER EN RÅDIGHEDSINDSKRÆNKNING, som der er betalt vederlag for.

Vejdirektoratet fraviger en fast administrativ praksis ved uden saglig begrundelse at behandle de af nærværende sag omhandlede deklARATIONER ANDERLEDES end de tilsvarende deklARATIONER, der tidligere har været under behandling hos Vejdirektoratet.

Landsrettens begrundelse og resultat

Sagen angår, om deklARATIONER lyst på nogle ejendomme i forbindelse med anbringelsen af ledninger indebærer, at gæsteprincippet er fraveget. Vejdirektoratet overtog de pågældende ejendomme ved ekspropriation med det formål at opføre en motorvej mellem Herning og Holstebro og indtrådte hermed i de tidligere ejeres rettigheder og forpligtelser.

Gæsteprincippet er en udfyldende regel, der finder anvendelse i tilfælde, hvor der uden vederlag er givet tilladelse til at anbringe en ledning på en ejendom. Reglen indebærer, at ledningsejeren som "gæst" skal bekoste ledningsarbejder, der er nødvendiggjort af arealejerens ændrede benyttelse af det areal, hvor ledningen er anbragt.

Højesteret fortolkede gæsteprincippet i Vintapperrampe-sagen, U2015.2854H. I den pågældende sag var der ikke betalt vederlag til arealejeren for at påtage sig indskrænkninger i benyttelsen af arealet, og deklARATIONEN, der var standardmæssig og var blevet til uden individuel forhandling, havde karakter af en beskyttelsesdeklARATION for at sikre, at der ikke blev foretaget noget, der kunne beskadige ledningen eller hindre eftersyn og vedligeholdelse m.v. Højesteret fastslog i den forbindelse, at gæsteprincippet er en udfyldende regel, som finder anvendelse, hvor andet ikke er aftalt, og at en fravigelse af dette princip, der kan være byrdefuldt for arealejeren, må forudsætte klare holdepunkter, hvor bevisbyrden for, at der er aftalt en fravigelse, derfor må påhvile ledningsejeren. Når arealejeren ikke har modtaget vederlag, fastslog Højesteret, må aftaler om anbringelse af ledninger på et areal som udgangspunkt undergives en indskrænkende fortolkning i lighed med gaveløfter.

TDC A/S har ved de to omhandlede deklARATIONER erhvervet ret til at have kabler og kabelrør liggende i jorden samt i tjenstligt ærinde at have fri og uhindret adgang til de pågældende kabler og kabelrør. For kablernes og kabelrørens placering er der til fuld og endelig afgørelse betalt deklARATIONSERSTATNING i overensstemmelse med landsaftalerne for de respektive år sammensat af engangserstatning og et beløb for antal meter kabel eller rør. For kablet TDC 122 har TDC A/S endvidere opnået ret til at nedlægge flere kabler mod betaling af yderligere erstatning.

Da der således er betalt et vederlag for ledningernes ubetingede tilstedeværelsesret, og da deklARATIONERNE har et videre formål end blot at beskytte anlæggene på arealet – og i øvrigt af de grunde, der er anført af Taksationskommissionen for Nord- og Midtjylland – finder landsretten det bevist, at gæsteprincippet er fraveget for omhandlede ledningers vedkommende.

Herefter tages TDC A/S' frifindelsespåstand til følge.

Efter sagens udfald skal Vejdirektoratet i sagsomkostninger til TDC A/S betale 50.685,20 kr. Heraf er 50.000 kr. til dækning af udgifter til advokatbistand ekskl. moms., mens det resterende beløb er til dækning af udgifter til vidneførsel, heraf 605,20 kr. i kørselsgodtgørelse. Ud over sagens værdi er der herved taget hensyn til sagens karakter og hovedforhandlingens varighed.

THI KENDES FOR RET:

TDC A/S frifindes.

Vejdirektoratet skal inden 14 dage betale 50.685,20 kr. til TDC A/S i sagsomkostninger. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

